

УДК 338.48.(477.44)(045)

ВИКОРИСТАННЯ РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ВІННИЧЧИНИ ПРИ ФОРМУВАННІ РЕГІОНАЛЬНОГО ТУРИСТИЧНОГО ПРОДУКТУ

В. А. Заболотна

студентка 3 курсу, група МТБ-31, Вінницький торговельно-економічний інститут
Науковий керівник – старший викладач Н. В. Онищук

*Київський національний торговельно-економічний університет,
м. Київ, Україна*

Вінниччина має значний рекреаційний потенціал, який є головним фактором розвитку туризму. Область має значні об'єктивні передумови входження до найбільш розвинутих туристичних регіонів країни. Щоправда, слід зауважити, що туристичні підприємства не бажають розробляти внутрішні тури через причини, що від них частково або повністю не залежать.

Ключові слова: Вінниччина, ресурсний потенціал, туристичний продукт, внутрішній туризм.

Винниччина имеет значительный рекреационный потенциал, который является главным фактором развития туризма. Область имеет значительные объективные предпосылки вхождения в наиболее развитые туристические регионы страны. Правда, следует заметить, что туристические предприятия не желают разрабатывать внутренние туры по причинам, которые от них частично или полностью не зависят.

Ключевые слова: Винницкая область, ресурсный потенциал, туристический продукт, внутренний туризм.

Vinnitsia has great recreational potential, which is a major factor in the development of tourism. The region has a significant objective prerequisites for joining the most developed tourist regions. However, it should be noted that tourism enterprises do not wish to develop domestic tours for the reasons that they are partially or completely dependent.

Keywords: Vinnitsia, recreation and tourism, tourism product, domestic tourism.

Вступ. Вінниччина має значний рекреаційний потенціал, який є головним фактором розвитку туризму. Природні рекреаційні ресурси включають лісові масиви, заповідні території, мальовничі долини рік Дніпра, Південного Бугу та їх приток, гідромінеральні ресурси Хмільника, лікувальні грязі в околицях Хмільника, Козятина, Литовця. На Вінниччині є чисельні пам'ятники архітектури та історії, меморіальні місця та культові споруди, панські маєтки у вікових парках з палацовими ансамблями.

Основна частина. Вінниччина настільки багата своїми природними і рукотворними пам'ятками, що організаторам обласного конкурсу "Сім чудес Вінниччини", було надзвичайно важко визначити переможців, адже із представлених на розгляд журі 48 найрізноманітніших пам'яток краю, кожна була варта уваги. Але переможців, за умовами конкурсу, мало бути сім, вони і склали "Сім чудес Вінниччини". Разом з тим, було започатковано номінацію «Перлини Поділля», до якої увійшла ще 21 пам'ятка – духовні святині, палаци та парки, меморіальні музеї, історичні та природні об'єкти Вінниччини. Цікавим для туристів з переліку «перлин» залишається ударно-вибуховий кратер (Іллінецька астроблема), кратер від космічного метеорита діаметром 7-8 км., глибиною 600-800 м., в районі села Лугова Іллінецького району, де біля 400 мільйонів років тому в довенський період памозойської ери на землю впав уламок комети – болід діаметром 300м. і масою 40 млн. тон., що призвело викиду різних земних порід.

За результатами конкурсу, був виданий спеціальний альбом, який є гарним помічником туристичних фірм і організацій у розробці туристичних маршрутів та організації туристичної діяльності. Корисним буде і краєзнавчий довідник та диск “Вінниччина туристична”. Викликає захоплення серія документальних фільмів “Сім чудес Вінниччини” та “21 перлина Вінниччини” [1].

Отже, маючи багатий ресурсний потенціал Вінницька область і дотепер залишається аутсайдером серед інших регіонів України у сфері надання туристичних послуг.

Метою нашого дослідження є аналіз діяльності туристичних підприємств Вінницької області у формуванні регіонального туристичного продукту. Для досягнення поставленої мети вирішимо наступні завдання: проаналізуємо розвиток туризму в області за останній період, визначимо співвідношення виїзного, в'їзного, внутрішнього туризму, дамо оцінку роботи туристичних підприємств.

Про свою діяльність за 2013 рік прозвітувало 76 суб'єктів (юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців) туристичної галузі Вінницької області, що на 13% менше, ніж у 2012 році. З них найбільш численна категорія – це турагенти (87% від загальної кількості суб'єктів туристичної галузі регіону).

В табл. 1 представлені тенденції розвитку туристичної галузі Вінниччини за 2011 – 2013 рр.

Таблиця 1

Загальна характеристика туристичної галузі
Вінниччини за 2011 – 2013 рр.

Показник	2011 рік	2012 рік	2013 рік	Відхилення 2011 – 2012 рр.		Відхилення 2012 – 2013 рр.	
				Абсолютне	%	Абсолютне	%
1	2	3	4	5	6	7	8
Кількість суб'єктів	71	87	76	16	22	-11	-14,4
З них: Туроператори	17	20	9	3	17,6	-11	-55
Турагенти	54	67	63	13	24	-4	-5,9
Експерсійна діяльність	-	-	4	-	-	-	-
Кількість реалізованих туристичних путівок	11872	15388	13092	3516	29,6	2296	-14,9
Вартість реалізованих туристичних путівок, тис. грн.	79436,2	83753,4	100648,1	4316,8	5,4	16894,7	11,9
Кількість туроднів за реалізованими туристичними путівками	170532	190663	186477	20131	11,8	4186	-2,1
Кількість обслугованих туристів	26383	25878	29606	-505	-1,9	3728	14,4

На туристичному ринку Вінницької області спостерігається тенденція до зниження кількості суб'єктів господарювання, а саме у 2013 році кількість туристичних фірм знизилась на 14,4 % , а у 2012 році порівняно з 2011 їх кількість зросла на 22 %. Серед них загальний обсяг туроператорів у 2013 році знизився на 55 % порівняно з 2012 роком, у 2012 порівняно з 2011 даний показник виріс на 17,6 %. Загальна кількість турагентів у 2013 році знизилась на 5,9 %, а у 2012 році зросла на 24 %.

Тенденція до зниження кількості суб'єктів господарювання зумовлена високою конкуренцією на ринку туристичних послуг, тому багато підприємств не встані витримати конкурентну боротьбу. На зниження кількості туроператорів впливає висока відсоткова ставка податку на прибуток [3].

За 2013 рік було реалізовано 13092 путівки на загальну суму 100648,1 тис. грн. Кількість туроднів за реалізованими туристичними путівками склала 187802 грн. Із загальної кількості реалізованих путівок 0,007 % було реалізовано організаціям та 99,9 % - населенню.

Вартість реалізованих путівок організаціям склала 11, 2 тис (0,01%), а населенню – 100636,9 тис. грн. (99,9 %). Туристичні підприємства надали 68 туроднів (0,3 %) організаціям та 187734 (99,7%) населенню.

Із загальної кількості реалізованих путівок населенню 41,5 % припадає на внутрішній туризм, питома вага вартості реалізованих путівок в межах України складає 4,6 %, питома вага кількості туроднів – 13,5 %.

Туристичні підприємства у 2013 році реалізували 8339 путівок населенню для виїзду за кордон, питома вага яких склала 63,7 %, сума реалізованих путівок – 95,1 % від загального обсягу, кількість туроднів – 85,8 %.

В країні СНГ було реалізовано 70 путівок, що складає лише 0,5 % від загальних обсягів, вартість путівок в країні СНГ – 770,5 тис. грн. (0,7%), кількість туроднів – 1370 (0,7%).

Отже, найбільшу частину доходів туристичним підприємствам приносить виїзний туризм [2].

Як результат проведеного аналізу, слід констатувати, що маркетингові інструменти туристичних підприємств (ТП) Вінниччини не отримали високої оцінки з боку споживачів, зокрема: співвідношення «ціна – якість» у 83,7%–87,5% виїзних туристів та 59%–60,6% внутрішніх не відповідали їх очікуванням; значна частина споживачів була незадоволена якістю основних послуг, що складають комплексний туристичний продукт (ТПР).

Слід зауважити, що ТП не бажають розробляти внутрішні тури також і через причини, що від них частково або повністю не залежать, зокрема: складність налагодження контактів із державними установами; нерозвиненість транспортної інфраструктури; відсутність власного транспорту; незадовільний стан транспорту партнерів і ін. Матеріально-технічна база рекреаційних установ, до яких можна було б привозити туристів, їх асортимент і якість послуг помітно відстають від світового рівня, що знижує конкурентоздатність Вінниччини на міжнародному ринку відпочинку, оздоровлення, санаторно-курортного лікування та інших туристичних послуг. До того ж, ТП не мають коштів на розроблення нових ТПР і їх популяризацію в інших регіонах України та за кордоном. Матеріально-технічна база рекреаційних установ, до яких можна було б привозити туристів, їх асортимент і якість послуг помітно відстають від світового рівня, що знижує конкурентоздатність Вінниччини на міжнародному ринку відпочинку, оздоровлення, санаторно-курортного лікування та інших туристичних послуг. До того ж, ТП не мають коштів на розроблення нових ТПР і їх популяризацію в інших регіонах України та за кордоном.

Однак, саме через власну безініціативність ТП не співпрацюють з красзнавцями (щодо розроблення нових маршрутів); із адміністраціями (щодо об'єднання зусиль на популяризацію внутрішніх турів); із школами, коледжами, університетами (щодо активізації оздоровчого руху; щодо прокладання пілотних екологічних, пізнавальних, екстремальних та інших турів; щодо прокладання етнографічних маршрутів, спортивних стежок та ін.); із лікарнями та санаторіями (щодо лікувальних та реабілітаційних турів); із громадськими рухами та клубами (щодо розроблення тематичних і ін. специфічних турів); із виробниками (щодо навчальних і виробничих турів).

Висновки. Таким чином, високий рівень нереалізованого попиту споживачів на внутрішні та в'їзні ТПР став наслідком цілого комплексу не доопрацювань не лише ТП, а й усіх потенційних учасників системи співпраці щодо розроблення комплексного турпродукту. При цьому виняткові історико-культурні та унікальні природні лікувальні ресурси на сьогодні використовуються вкрай неефективно, оскільки практично не пропонуються споживачам ТПР.

1. Подільські джерела. Вінницький туризм. Там за горизонтом... Альманах. - Вінниця : ПП "ПРАДА АРТ", 2014. - 216с. 2. Вінницька обласна державна адміністрація – Режим доступу : <http://www.vin.gov.ua>. 3. Державна служба статистики України – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>